

Sessie voor schoolbesturen

Inkoop dyslexiezorg door de acht Achterhoekse gemeenten

Datum: 06-10-2020, Microsoft TEAMS meetings (9:00 – 11:00 uur en 13:00 – 15:00 uur)

Opening en aanleiding:

Sociaal Domein Achterhoek (SDA) is een samenwerking van de acht Achterhoekse gemeenten, Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre Oude IJsselstreek en Winterswijk. Deze acht gemeenten kopen gezamenlijk de WMO en Jeugdhulp in sinds de decentralisatie in 2015.

Gemeenten willen meer grip op het zorglandschap, mogelijkheden tot het maken van prestatie afspraken en langdurige partnerschap met contractpartijen. Hiervoor zijn verschillende projectgroepen in het leven geroepen. De contracten met de zorgaanbieders worden per 2022 vernieuwd en de gemeenten zijn nu druk met de voorbereidingen van deze inkoop. Voor dyslexiezorg (één van de deelprojecten) is afgesproken dat de aanbesteding eerder wordt gepubliceerd dan voor overige deelprojecten. Op dit moment is het streven om de nieuwe contracten voor de dyslexiezorg in te laten gaan per 1 augustus 2021, hiermee sluiten de gemeenten aan bij het nieuwe schooljaar.

Het doel van deze bijeenkomst met de schoolbesturen is zowel informierend als consulterend. De gemeenten willen hun voorgenomen ambities en plannen m.b.t. de inkoop van de dyslexiezorg delen met het onderwijs als ketenpartners binnen de dyslexiezorg. Daarnaast horen de gemeenten graag hoe het onderwijs hier tegenaan kijkt en wat zij hierin signaleren aan kansen en risico's. Uiteindelijk hebben we een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De uitgangspunten in deze presentatie hebben nog niet de politieke besluitvorming doorlopen. De informatie is dus onder voorbehoud van college-besluitvorming.

Vragen en antwoorden

V: Aangegeven wordt dat het SDA geen juridische entiteit heeft. Betekent dit dat de gemeenten individueel contracten moeten tekenen met de aanbieders?

A: Ja, alle gemeenten moeten individueel ondertekenen, er is namelijk geen sprake van een gemeenschappelijke regeling.

V: Verder wordt gesproken over meerdere deelprojecten/segmenten. Betekent dit dat het onderwijs ook vanuit de andere segmenten uitnodigingen ontvangt voor dit soort bijeenkomsten?

A: Men heeft de uitnodiging voor deze bijeenkomst ontvangen omdat dyslexie heel nauw verbonden is met onderwijs en we alle partners willen consulteren voorafgaand aan de inkoop. Waarschijnlijk wordt het onderwijs ook betrokken bij het segment Integrale ambulante jeugdhulp.

Huidige werkwijze en financiering:

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inkoop van de dyslexiezorg (Ernstige Enkelvoudige Dyslexie) vanuit de Jeugdwet. Gemeenten zijn aanbesteding-plichtig (i.v.m. publieke gelden) en moeten de formele aanbestedingsprocedures doorlopen. Nu kopen de gemeenten gezamenlijk de jeugd- en Wmo-zorg in via een Open House procedure. Iedereen die voldoet aan de gestelde eisen kan meerdere momenten per jaar toe- of uittreden tot een contract met de acht gemeenten. Men krijgt echter geen garantie voor afname van zorg (geen omzetgarantie) en de tarieven zijn voor eenieder gelijk. Ook is sprake van kortdurende contracten.

Op dit moment zijn er negen gecontracteerde aanbieders voor het leveren van dyslexiezorg binnen de acht Achterhoekse gemeenten. In totaal zijn voor jeugdhulp en Wmo ruim 300 unieke aanbieders gecontracteerd. Er is dus sprake van een omvangrijk zorglandschap waarmee de gemeenten te maken hebben.

Binnen het open house wordt de dyslexiezorg op dit moment gefinancierd op basis van een trajectprijs per cliënt. Voor zowel diagnostiek als voor een behandeltraject is een vaste trajectprijs afgesproken ongeacht de duur of de inzet.

Het onderwijs is verantwoordelijk voor kwalitatief goed lees- en spellingsonderwijs en de doorverwijzing van kinderen naar de dyslexiezorg indien nodig. De gemeenten voeren in deze toeleiding alleen een administratieve check uit door het afgeven van een indicatie. De aanbieder voert vervolgens een diagnostiek-traject en indien nodig een behandeltraject uit (veelal op locatie van school).

Uit gesprekken met de markt is naar voren gekomen dat er nog altijd kinderen doorverwezen worden naar de dyslexiezorg die geen EED blijken te hebben en gebaat zouden zijn bij extra ondersteuning op andere wijze dan middels een dyslexie behandeltraject.

Dyslexiecijfers in de Achterhoek (zie presentatie):

De dyslexiecijfers in de Achterhoek hebben de laatste jaren te maken met een paradox: ondanks de dalende populatie jeugdigen en schoolgaande kinderen, stijgt het aantal verwijzingen, diagnostiektrajecten en behandeltrajecten ieder jaar weer. Hierdoor zijn de kosten voor de dyslexiezorg voor de acht Achterhoekse gemeenten de laatste jaren gestegen van 1,4 miljoen euro in 2017 naar ruim 2 miljoen euro in 2019.

Een aantal aanwezigen herkennen de cijfers en is het eens met de gemeenten dat dit vreemd is. Wel wordt ook aangegeven dat dit niet alleen een regionaal probleem is maar landelijk deze trend ook zichtbaar is. Ook wordt aangegeven dat je met de dyslexiezorg al wel aan de achterkant zit. Op diverse scholen wordt al gewerkt met methodes (o.a. BOUW) om aan te voorkant in te zetten en is flink geïnvesteerd in de samenwerking met dyslexie-aanbieders om ook aan de voorkant te voorkomen dat kinderen in een dyslexie-traject terechtkomen.

Eén persoon merkt op dat landelijk uitgegaan wordt dat 25% van de kinderen te maken heeft met dyslexie. Dan vallen deze cijfers nog wel mee. De gemeenten vragen waar deze cijfers vandaan komen omdat de normcijfers nu op 3,6% liggen voor EED. Toegelicht wordt dat 25% van de kinderen een taalachterstand heeft of moeite heeft met lezen. Duidelijk is wel dat het norm-percentages aan de lage kant is en men daar landelijk bijna overal boven zit.

Het is inderdaad een landelijk probleem dat niet alleen in de Achterhoek speelt. Uit de gesprekken tussen de gemeenten, zorgaanbieders en samenwerkingsverbanden zijn meerdere oorzaken genoemd die deze paradox kunnen veroorzaken:

- Onvoldoende kwaliteit van lees- en spellingsonderwijs;
- Meer focus op dyslexiezorg door scholen en ouders;
- Dyslexiezorgaanbieders zijn makkelijk te vinden, de weg is geplaveid;
- Druk van ouders;
- Maatschappelijke ontwikkelingen; er wordt minder gelezen door kinderen.

Er is behoefte aan meer inhoudelijke transformatie en grip op de aantallen. Samenwerking in de keten en delen van kennis en expertise moet worden aangemoedigd. Dit hopen de gemeenten te bewerkstelligen door:

- Meerjarige afspraken met gecontracteerde partijen;
- Geen financiële prikkel op draaien van productie bij aanbieders;
- Partnerschap en betrokkenheid vanuit ieders expertise en verantwoordelijkheid;
- Ketensamenwerking tussen zorg, onderwijs en gemeenten (elkaar versterken);
- Ruimte voor innovatie en preventie;
- Prevalentiecijfers passen beter bij de norm.

Inkoop dyslexiezorg 2021 en verder:

De projectgroep dyslexie heeft in het voortraject twee bekostigingsscenario's uitgewerkt:

1. PxQ (uurtje-factuur) met een poortwachter in de toeleiding.
2. Populatiebekostiging.

Beide scenario's zijn besproken met zorgaanbieders en met de samenwerkingsverbanden. Verder is gekeken naar hoe de dyslexiezorg is ingekocht in andere regio's. Hierover zijn gesprekken gevoerd met bijvoorbeeld de gemeente Nijmegen (poortwachter) en gemeente Sittard-Geleen (populatiebekostiging). Uiteindelijk heeft de werkgroep nu als advies om populatiebekostiging te gaan hanteren binnen de inkoop van dyslexiezorg. Dyslexie aanbieders zitten nu voornamelijk aan de achterkant van het proces. We hopen op deze manier dat de aanbieders ook meer richting de voorkant kunnen opschuiven. Samen met onderwijs en gemeenten meer intensiever samenwerken binnen de keten.

Populatiebesteding houdt in dat gecontracteerde partijen gezamenlijk een vastgesteld budget ontvangen op basis van de populatiegrootte (schoolgaande kinderen). Voor dit budget moeten zij de populatie voorzien van dyslexiezorg (voor kinderen met EED). Gecontracteerde zorgaanbieders krijgen meer vrijheid in de wijze waarop zij de gelden gebruiken en zijn in de lead m.b.t. het 'hoe'. De gemeenten verwachten hierin wel dat zij de samenwerking met het onderwijs opzoeken.

De streefdatum voor het starten met de nieuwe contracten is 1 augustus 2021 (start nieuwe schooljaar).

- Aanbesteding: max 5 gecontracteerde partijen
- Overeenkomst: meerjarig (3 tot 7 jaar)

Gestreefd wordt naar gunning in april 2021 zodat ruim voor de zomervakantie gestart kan worden met implementatie (aanbieder/onderwijs) voor startdatum contract 1 augustus 2021. Dit is mede afhankelijk van de besluitvorming door de colleges. Mocht april niet lukken en er te weinig tijd overblijven voor de implementatiefase dan schuift de startdatum van het contract door naar 1-1-2022. Een gedegen implementatie en voorbereiding is essentieel voor het succes van het contract.

Vanuit het onderwijs komt de vraag of de vijf geselecteerde aanbieders ook de aanbieders zijn die nu al een contract hebben. De gemeenten geven aan dat dit een onzekere factor is omdat bij een aanbesteding op voorhand nooit te zeggen is wie gaat inschrijven en wie uiteindelijk gecontracteerd gaat worden. In principe is een aanbesteding openbaar en zijn nieuwe partijen ook welkom. Wel verwachten de gemeenten dat er niet veel nieuwe inschrijvers komen aangezien de dyslexie-markt niet zo groot is.

Dit baart een aantal aanwezigen wel zorgen omdat zij de afgelopen jaren enorm geïnvesteerd hebben in samenwerking met de huidige partijen. Als het een nieuwe partij wordt zal hierin opnieuw geïnvesteerd moeten worden. De projectgroep snapt de zorgen, maar dat is inherent aan aanbesteden. In een later stadium zal gekeken worden naar de verdeling van de aanbieders over de scholen met de geselecteerde partijen. Er wordt dus wel gekeken naar intensieve samenwerking die scholen nu al hebben met een aanbieder (mits deze in de nieuwe situatie gecontracteerd wordt. natuurlijk).

Vragen en antwoorden

V: Moeten aanbieders ingeschreven staan bij het NKD en wordt er rekening gehouden met het nieuwe protocol?

A: Inschrijving bij het NKD is inderdaad een verplichting. Ook wordt er rekening gehouden met het nieuwe protocol.

V: Met de open einde regeling zoals nu krijgen wel alle kinderen de zorg. In de nieuwe situatie moet de aanbieder hun eigen werk afschalen. Dat klinkt als een bezuinigingsroute. Is dat geen risico? Hoe wordt bewaakt dat het geld uitgegeven wordt aan waar het voor bedoeld is?

A: De gemeenten willen voorkomen dat kinderen die het nodig hebben geweigerd worden aan de poort. Financiën mogen nooit een reden zijn om geen zorg te bieden. Er is sprake van 1 toereikend budget waar de aanbieders gezamenlijk verantwoordelijk voor zijn. De verwachting is dat zij elkaar aanspreken op ongeoorloofde uitgaven.

V: Is er ook met de aanbieders gesproken over het percentage dat ze moeten inzetten voor preventie?

A: Nee nog niet op detail niveau. Het budget is hoog-over.

V: Wanneer wordt politieke besluitvorming verwacht?

A: De verwachting is medio november.

Stuurgroep dyslexie SDA

In de huidige situatie is sprake van contractmanager die één op één met de aanbieders in gesprek gaat. Het idee is om voor het nieuwe contract een stuurgroep dyslexie SDA in het leven te roepen, geïnitieerd en geleid door de gemeenten. In de stuurgroep wordt door de scholen, aanbieders en gemeenten gesproken over de stand van zaken en ontwikkelingen en kijken gezamenlijk waarop eventueel bijgestuurd moet worden. Het is absoluut niet bedoeld als casusoverleg, maar als monitoringsoverleg. Dit is ook besproken met de zorgaanbieders en zij staan hier positief tegenover. De stuurgroep krijgt

verder vorm na het selecteren van de contractpartijen. Wanneer mensen uit het onderwijs interesse hebben voor deelname in de stuurgroep kan men zich alvast melden door een mail te sturen naar inkoop@sociaaldomeinachterhoek.nl.

Nadere informatie over de stuurgroep volgt.

Aangegeven wordt dat de stuurgroep duidelijk moet weten wat zijn bevoegdheden zijn. Het moet geen vrijblijvende werkgroep worden. Duidelijkheid over de verwachting en bevoegdheden is belangrijk. Nadenken over het bijvoorbeeld het afsluiten van een convenant of samenwerkingsovereenkomst. Omdat de intern begeleiders van de scholen nauw betrokken zijn bij de dyslexie wordt voorgesteld in ieder geval ook een IB'er zitting te laten nemen in de stuurgroep.

Vragen en antwoorden

V: Als de stuurgroep constateert dat iets niet goed gaat (bij een aanbieder of bij een school) wie kan hier dan consequenties aan verbinden?

A: Wat betreft zaken die misgaan bij de zorgaanbieder: die rol ligt bij de gemeenten als financiers. Hierover moet je contractueel ook zaken vastleggen. Wanneer het bij het onderwijs ligt moeten de gemeenten in gesprek met de school. De gemeenten zitten alleen niet heel dicht op het onderwijs. Dit vergt nog wel nadere uitwerking.

V: Controleert de stuurgroep ook op de kwaliteit van zorg, of alleen op terugdringen van de prevalentie?

A: Stuurgroep controleert zeker niet alleen op het terugdringen van de prevalentie maar op de totale werking van het contract. Kwaliteit is hier ook onderdeel van, evenals ook het delen van successen en leren van elkaar.

Wat betekent dit voor het onderwijs?

- Urgentiebesef;
- Dringend verzoek om ook te kijken naar eigen mogelijkheden en gelden om lees- en spellingsonderwijs te verbeteren;
- Overgangsfase voorafgaand aan het schooljaar 2021-2022 (implementatie);
- Mogelijk een nieuwe samenwerkingspartner voor dyslexiezorg;
- Intensievere samenwerking tussen zorgaanbieders en scholen;
- Intensievere samenwerking tussen scholen onderling: leer van elkaar

Hoe kijkt het onderwijs aan tegen de voorgestelde plannen?

Men ziet zeker kansen en mogelijkheden. Er zijn zeker zaken die beter kunnen. Genoemd worden o.a samenwerking, elkaar kennen en verwachtingsmanagement (wat mag je van elkaar verwachten).

Verder wordt aangegeven dat de insteek om niet één op één met leerlingen aan de slag te gaan maar met het systeem als positief wordt gezien. Het is wel een andere manier van werken dan de aanbieders nu doen. Dat vraagt nogal wat van de aanbieders. Wellicht moeten zij wel medewerkers met andere expertise aantrekken. Het is wel belangrijk om de aanbieder daar de ruimte voor te bieden.

Maar men ziet ook wel een aantal risico's. Zo is men benieuwd hoe de zorgaanbieders de preventie vorm gaan geven. Zij prijzen zich daarmee wellicht als aanbieder uit de markt (minder trajecten). Verder leeft de angst dat het als een bezuiniging wordt gezien waardoor kinderen buiten de boot gaan vallen.

We moeten er gezamenlijk voor waken dat er heel ongestructureerd allerlei aanbod van de aanbieders komt. Dit moet in de stuurgroep op gepakt. Daar kunnen we elkaar versterken.

Afsluiting

De projectgroep is bereid nadere uitleg/presentaties te geven aan schoolbesturen maar ook op schoolniveau. Dit kan helpen voor het creëren van urgentiebesef. Dat is op dit moment waarschijnlijk te vroeg m.b.t. het presenteren van de plannen, maar na besluitvorming wordt daarvoor de mogelijkheid geboden. Als daar behoefte aan is kan men zich melden door een mail te sturen naar inkoop@sociaaldomeinachterhoek.nl

Gevraagd wordt of het voor de projectgroep helpend is om een keer met directeuren en IB'ers van scholen te praten over dit onderwerp. Bij Essentius is een overleg gepland op 27 oktober waar men wellicht bij aan kan sluiten. Verder wordt aandacht gevraagd voor valide data. Belangrijk is dat de gemeenten investeren aan de voorkant.

De presentatie en het verslag worden toegestuurd.